ESIPUHE

Ryysyistä rikkauksiin: afroamerikkalaisen musiikin tarina ragtimesta rap-musiikkiin

Tämä etydikokoelma on tarkoitettu osaksi niin pidemmällä olevan harrastajan kuin ammattiin tähtäävän pianistin ohjelmistoa. Pianokappaleet esittelevät afroamerikkalaisen musiikin eri tyylilajeja tarjoten samalla vaihtelevia musiikillisia haasteita. Ne soveltuvat hyvin yksityiseen käyttöön ja osaksi musiikkiopistojen ja konservatorioiden soitonopetusta. Idea harjoituskappaleiden säveltämiseen kypsyi hiljalleen vuosien opetustyön aikana. Lopullisen sysäyksen kirjan kehittelyyn ja julkaisemiseen sain tehdessäni opinnäytetyötä samasta aiheesta.

Rytmimusiikki käsittää suuren määrän erilaisia musiikkityylejä. Yleensä sillä tarkoitetaan alun perin Pohjois-Amerikassa kehittynyttä bluesiin ja jazziin pohjautuvaa musiikkia. Puhutaan siis musiikista, jonka juuret ovat syvällä afroamerikkalaisessa kulttuurissa. Nykyään rytmimusiikki käsittää useita genrejä ja niiden alalajeja, joista suurimpia kokonaisuuksia ovat esimerkiksi blues & jazz ja pop/rock. Nämä voidaan taas jakaa pienempiin ryhmiin, jolloin saadaan tarkempia eri aikakausiin tai maantieteellisiin alueisiin viittaavia tyylisuuntia, kuten esimerkiksi Delta Blues, Chicago Blues, hot-jazz, swing, rock 'n' roll, soul, R&B, 80's-pop, metal, punk, indie, dancehall, grunge ja niin edelleen. Lista on loputtoman pitkä ja uusia tyylisuuntia syntyy musiikin kehittyessä ja muuttuessa taukoamatta.

Olen säveltänyt kirjan kappaleet afroamerikkalaisen musiikin eri tyylilajeja silmällä pitäen. Ne keskittyvät erityisesti "mustaan" popmusiikkiin. Tarkoitus on tuoda soittajille tutuksi melodioita, rytmejä ja harmonioita aina 1800-luvun ragtimeista 1980-luvun hip hopiin. Jokaista valitsemaani tyylilajia edustaa kolme erilaista kappaletta. Soittamisen lomassa afroamerikkalaisen musiikin genret ja historia tulevat tutuksi tiiviin tietopaketin ja kuunteluvinkkien kautta. Tekstissä mainittuihin kappaleisiin on helppo tutustua esimerkiksi Spotifyn ja Youtuben avulla. Kirja etenee tyylisuuntien syntyjärjestyksessä.

Kiitokset oppilailleni kappaleiden testaamisesta ja palautteesta. Erityiskiitokset seuraaville henkilöille avusta kirjan eri vaiheissa: Olli Estola, Pasi Hiltula, Jaana Sariola, Ilona Sekiguchi ja Anna Serita. Suurkiitokset vaimolleni Ellille tuesta ja jaksamisesta projektin aikana.

Hauskoja ja svengaavia hetkiä rytmimusiikin etydien parissa!

Sami Juntunen

FOREWORD

From rags to riches, the story of African-American music from ragtime to rap

This exercise book is meant as part of an aspiring pianist's repertoire, be they an amateur further along in their studies or a student actively pursuing a career in music. These pieces of music offer a glance into the different genres within African-American music, and offer a variety of musical challenges. They are suited for private studies or as a part of the curriculum in music schools and conservatories. In fact, the idea of creating a rehearsal repertoire came to fruition through years of teaching. The final push for this book came from working on my thesis, which focused on the idea of creating a collection of repertoire rehearsal pieces.

The term "rhythm music" is used to describe a wide variety of different styles of music, usually describing music that has developed over time in North America with its foundation laid in blues and jazz. This suggests that we are dealing with music that has its roots deep in the African-American culture. Nowadays, rhythm music consists of several genres and their subgenres, of which the largest categories are for instance blues, jazz and pop/rock music. These categories can be further dealt into smaller groups, enablings us to have genres dealing in specific time periods or geographical specifications, e.g. the Delta Blues; Chicago Blues; hot jazz; swing; rock'n'roll; soul; R'n'B; 80's pop; metal; punk; indie; dancehall; grunge; and so on. The list is endless, as new genres pop up as music develops and changes continuously.

I have composed the rehearsal pieces within this book keeping in mind the different African-American genres of music. They focus especially in "black" pop music. The purpose is to introduce melodies, rhythms and harmonies all the way from 19th century ragtime to 1980's hip hop. Each chosen genre offers three distinct compositions. By playing each piece one will get acquainted with all the different genres and their backgrounds, aided by concise fact bulletins and references to other similar pieces. By using music streaming services such as Spotify or Youtube, one can study the music referred to in the text with ease. Each chapter of the book follows a musical timeline, proceeding in the order of which each genre was born.

I'd like to thank my students for their feedback after testing the pieces. Special thanks go to the following people, for their help in different stages of conceiving this book: Olli Estola, Pasi Hiltula, Jaana Sariola, Ilona Sekiguhci and Anna Serita. An especially heartfelt thanks to my wife Elli for her support and strength during this process.

I hope you have fun and groovy moments with these études!

Yours truly,

Sami Juntunen

SAMPLE

Ragtime

Seuraavat kolme kappaletta *Happy Day's Rag, Just Rag* ja *Raggin' Chords* kertovat ragtimen tarinaa. Ragtime syntyi 1800-luvun loppupuolella Pohjois-Amerikan keskilännessä kiertävien pianistien yhdistellessä aikakauden erityyppisiä suosittuja kappaleita keskenään. Eurooppalaisperäiset tanssikappaleet, kuten jigit ja marssit, sekoittuivat afroamerikkalaisten banjolla soittamiin kappaleisiin, varhaiseen bluesiin ja kuubalaiseen habaneraan, josta ne vähitellen muuntautuivat omaksi tyylilajikseen pianolle sovitettuna. Ragtimekappaleet koostuvat yleensä kolmesta tai neljästä 16 tahdin mittaisesta samankaltaisesta teemasta, jossa vasen käsi pitää yllä tasaista, marssimaista sykettä. Vasen käsi soittaa banjomaisesti bassoäänen ja sointuäänten vuorottelevaa sointupohjaa, johon yhdistyy oikean käden murtosointumainen, synkopoiva ja usein oktaavilinjoissa kulkeva melodialinja.

Juuri synkopoivaa rytmiä kutsuttiin ”ragged timeksi”, josta nimi on todennäköisesti peräisin. Tempot olivat aluksi pääosin keskitempoisia, mutta vuosien varrella ragtimen levitessä pienorkesterien ohjelmistoon tempot myös nopeutuivat. Rytmin tasaisuus teki ragtimesta helposti tanssittavaa. Tanssi kulkikin lähes alusta asti rinta rinnan musiikin kanssa, kuten aina afrikkalaisperäisessä musiikissa. Nopeatempoisempaa ragtimea soitettiin orkestereiden voimalla 1910-luvuilla tanssisaleissa, joissa se jalostui myöhemmin 1920-luvulle mentäessä muun muassa kohti fox-trotia. Ragtimen tunnetuin ja yksi tuotteliaimmista säveltäjistä oli Scott Joplin. Hänen sävellyksensä *Maple Leaf Rag* (1899) nousi julkaisunsa jälkeen valtaisaan suosioon ja se oli ensimmäisiä afroamerikkalaisen musiikin suuria hittejä. Joplinin lisäksi tunnettuja ragtime-säveltäjiä olivat muun muassa James Scott, Arthur Marshall, Joseph Lamb ja Scott Hayden.

The following three pieces, "Happy Day's Rag", "Just Rag" and "Raggin' Chords" tell the story of ragtime. Ragtime was born at the end of the 19th century. As travelling pianists circulated the Midwest of the United States they combined different popular tunes of the time. European dance pieces, such as jigs and marches, blended together with styles accompanied by banjo, e.g. early blues tunes and cuban habanera pieces. These combined elements gradually evolved into a unique style of music specifically arranged for piano. Ragtime pieces are usually composed of three or four themes, each the length of 16 bars, where the left hand keeps an even, march-like beat. The left hand plays a harmonic base, shifting back and forth between the bass note and chord tones, resembling a picking style used whilst playing the banjo. Meanwhile, the right hand adds a synchopated broken chord melody, which often moves in a series of octave progressions.

This synchopated rhythm is what was called "ragged time", so it is likely that the term "ragtime" derives from it. Ragtime was played mostly in mid-tempo, but as years went by, and smaller dance orchestras began to include ragtime pieces in their repertoire, the tempo increased. Ragtime's smooth rhythms made it easy to dance to, so it is only to be expected that the story of ragtime would include dance, as is often the case with music derived from Africa. Up-tempo ragtime was played in dance halls by orchestras in the 1910's, and from there it developed further into new styles of music (e.g. fox-trot) by the 1920's. Scott Joplin was one of the better-known and prolific composers of ragtime. His tune "Maple Leaf Rag" gained immense popularity after its publication in 1899, and was one of the first great hits of African-American music. Other famous ragtime composers include James Scott, Arthur Marshall, Joseph Lamb and Scott Hayden.

SAMPLE

Tutustu ragtimeen kuuntelemalla nämä kappaleet:
Learn about ragtime by listening to these pieces:

Scott Joplin (1867–1917):
Elite Syncopations, The Entertainer, Maple Leaf Rag.

Joseph Lamb (1887–1960):
Bohemia Rag, Ragtime Nightingale, Reindeer Rag.

James Scott (1885–1938):
Broadway Rag, Frog Legs Rag, Kansas City Rag.

Happy Day's Rag

SAMI JUNTUNEN (2014)

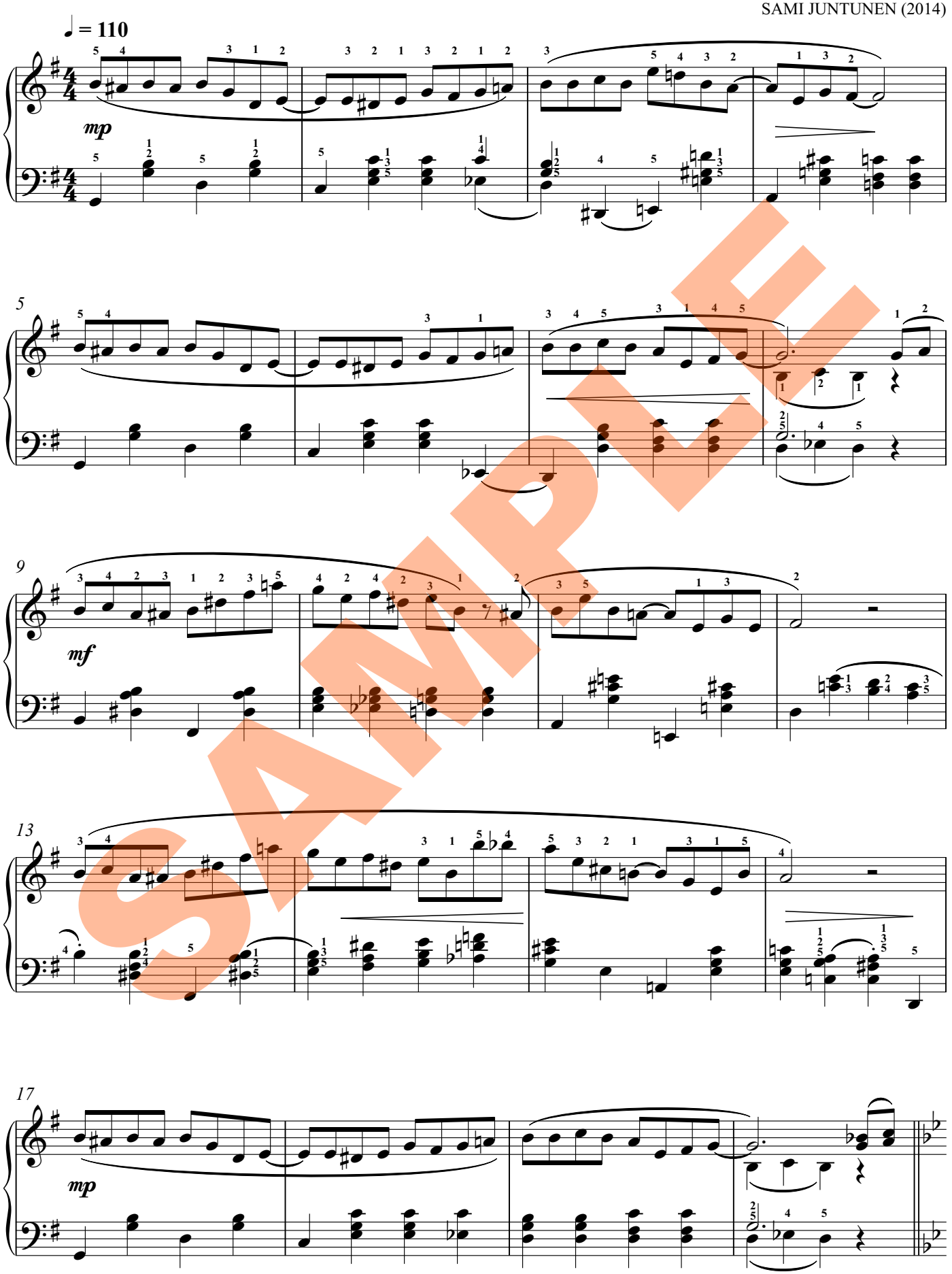

SAMPLE

© Fennica Gehrman Oy, Helsinki

Jokilaivan matka
Riverboat Journey

♩ = 100–160
Mechanically, less swingy

SAMI JUNTUNEN (2014)

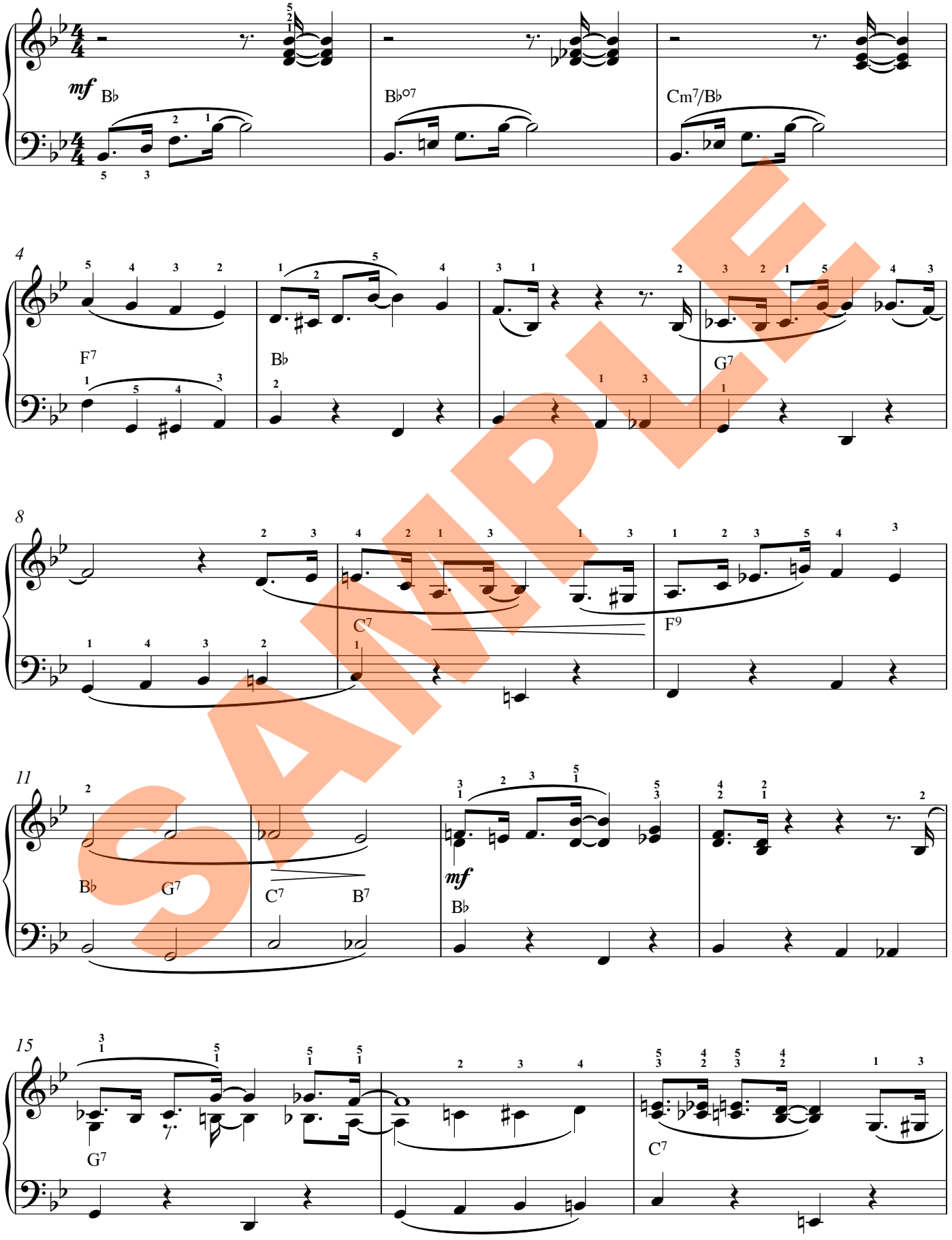

SAMPLE

© Fennica Gehrman Oy, Helsinki

Blues in B♭

SAMI JUNTUNEN (2013)

♩♩ = ♩³♪

♩ = 100–140

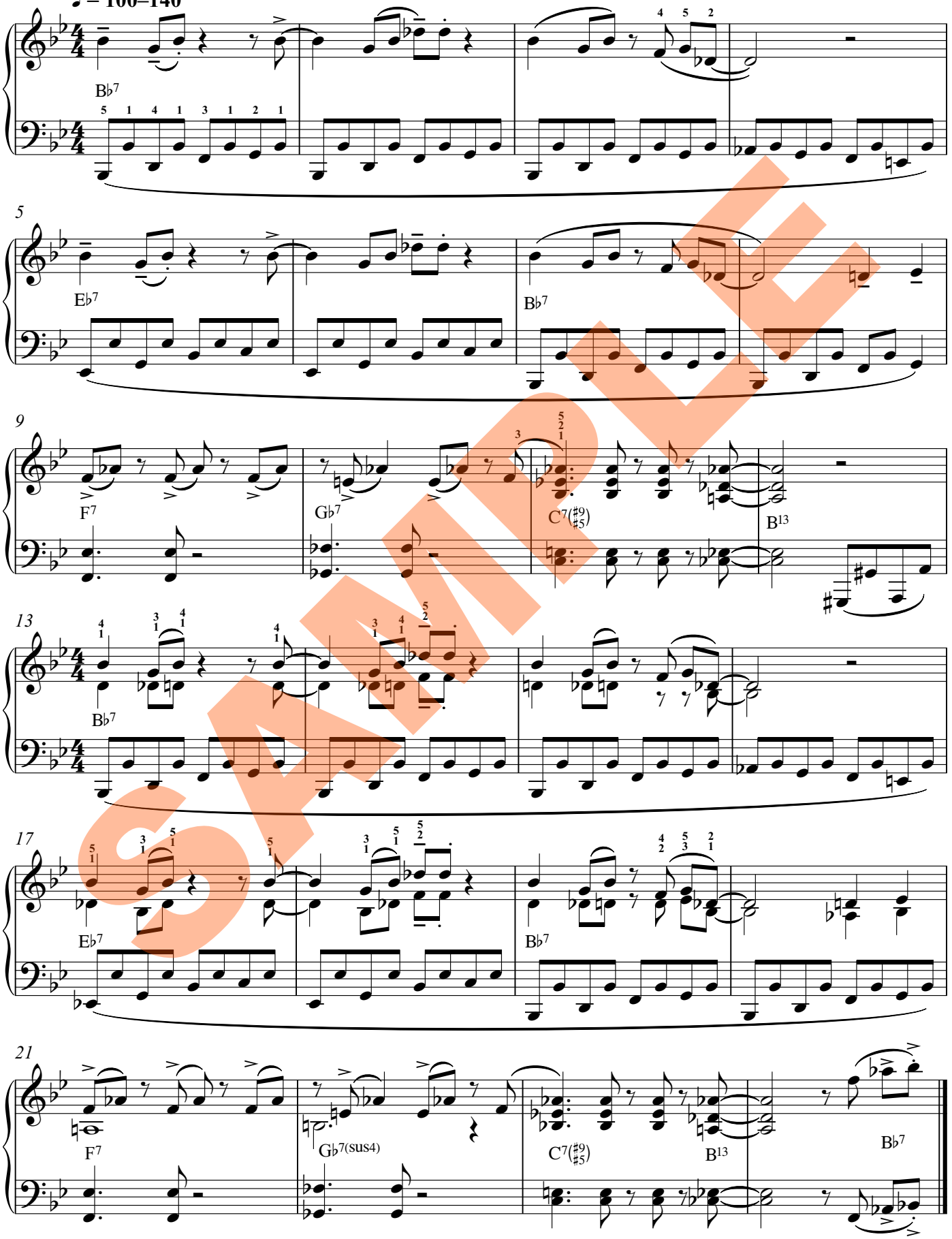

SAMPLE

© Fennica Gehrman Oy, Helsinki

Strides and Arpeggios

SAMI JUNTUNEN (2014)

♩♩ = ♩³♪

♩ = 120–140

mf

Ped.

Be reasonable with pedal

3

6

9

12

mp

SAMPLE

© Fennica Gehrman Oy, Helsinki

Rollin' Boogie Woogie

SAMI JUNTUNEN (2014)

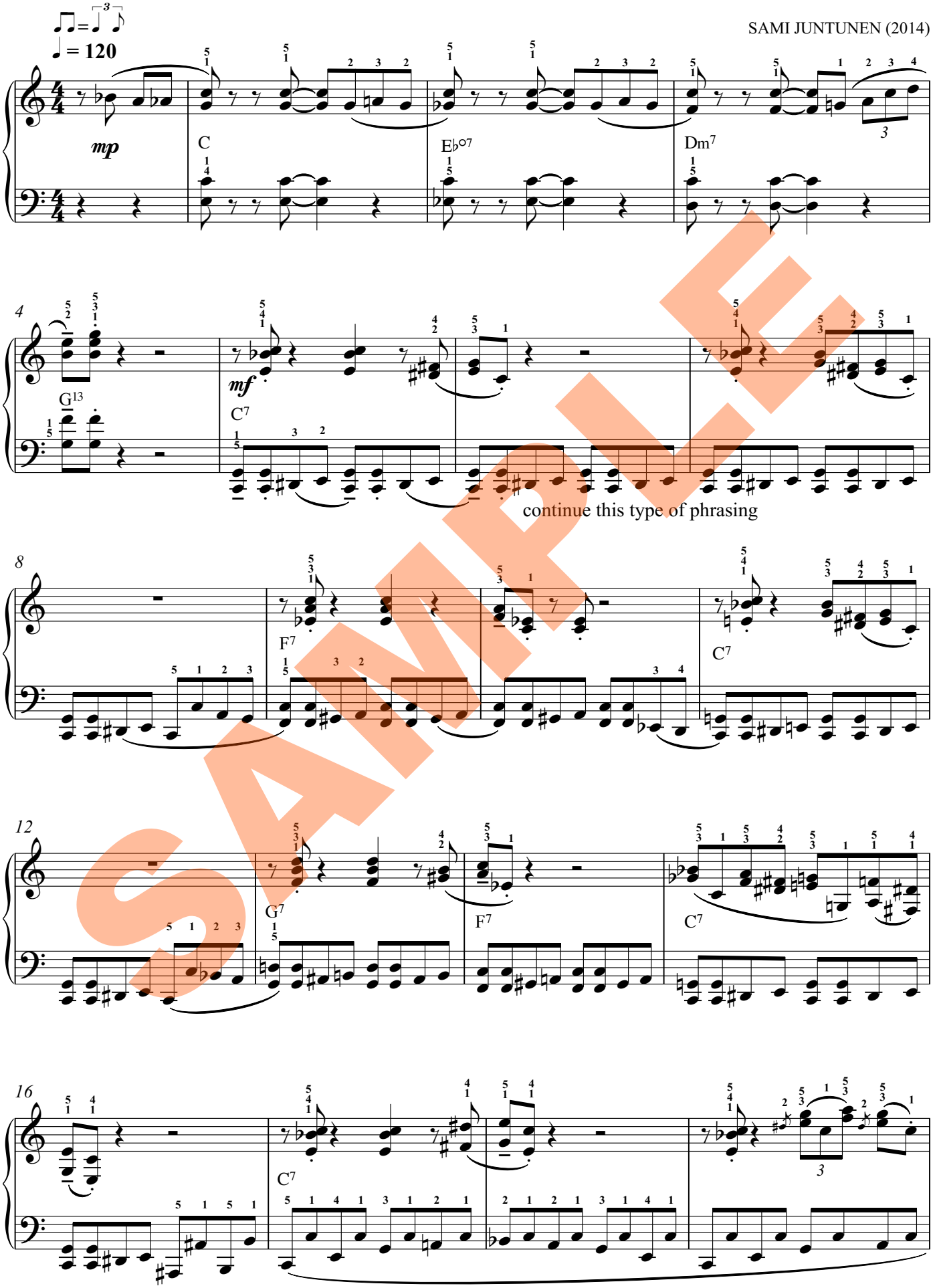

SAMPLE

© Fennica Gehrman Oy, Helsinki

Benny Be Good

SAMI JUNTUNEN (2013)

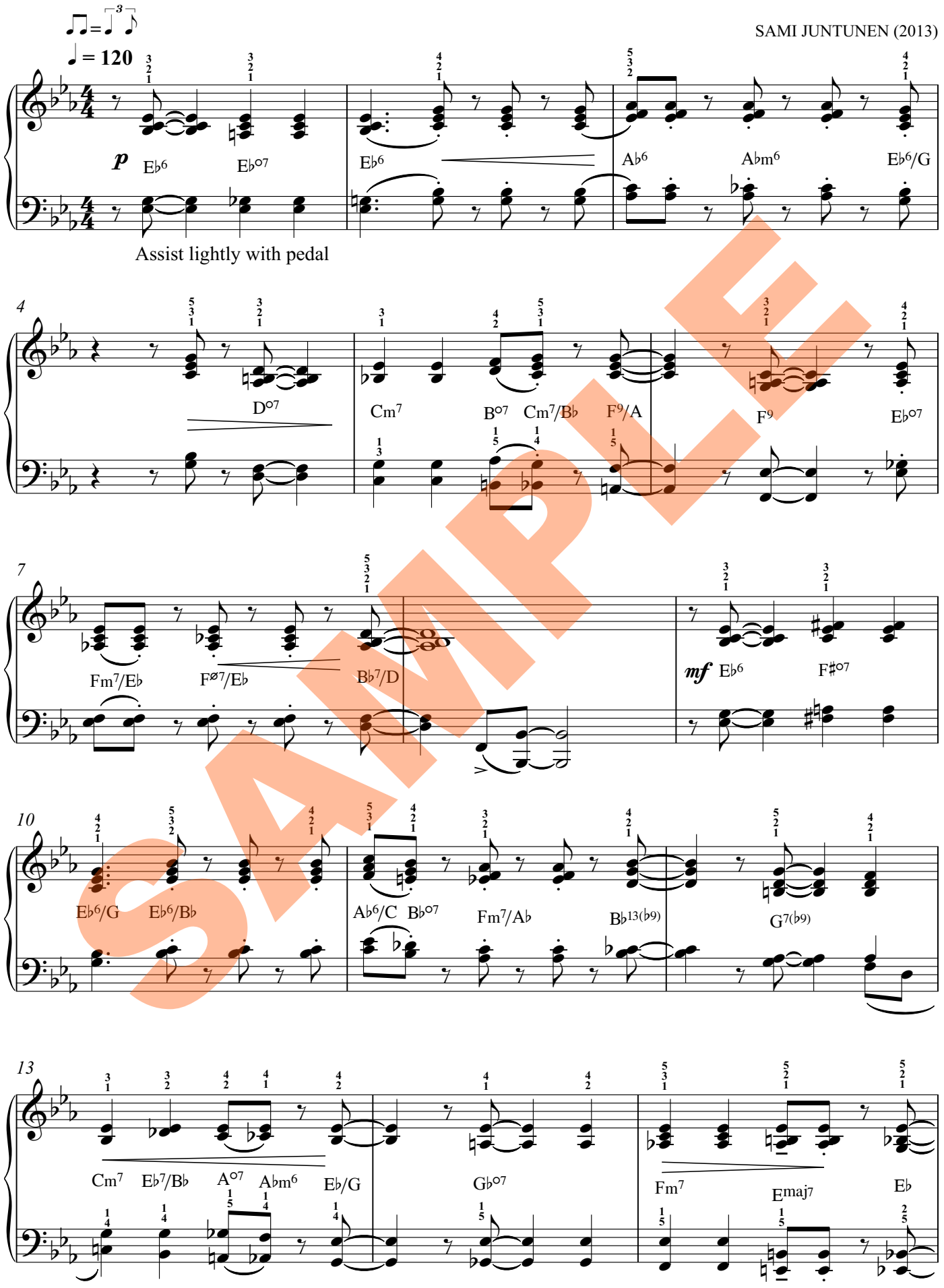

SAMPLE

© Fennica Gehrman Oy, Helsinki

Jumpin' Blues

SAMI JUNTUNEN (2014)

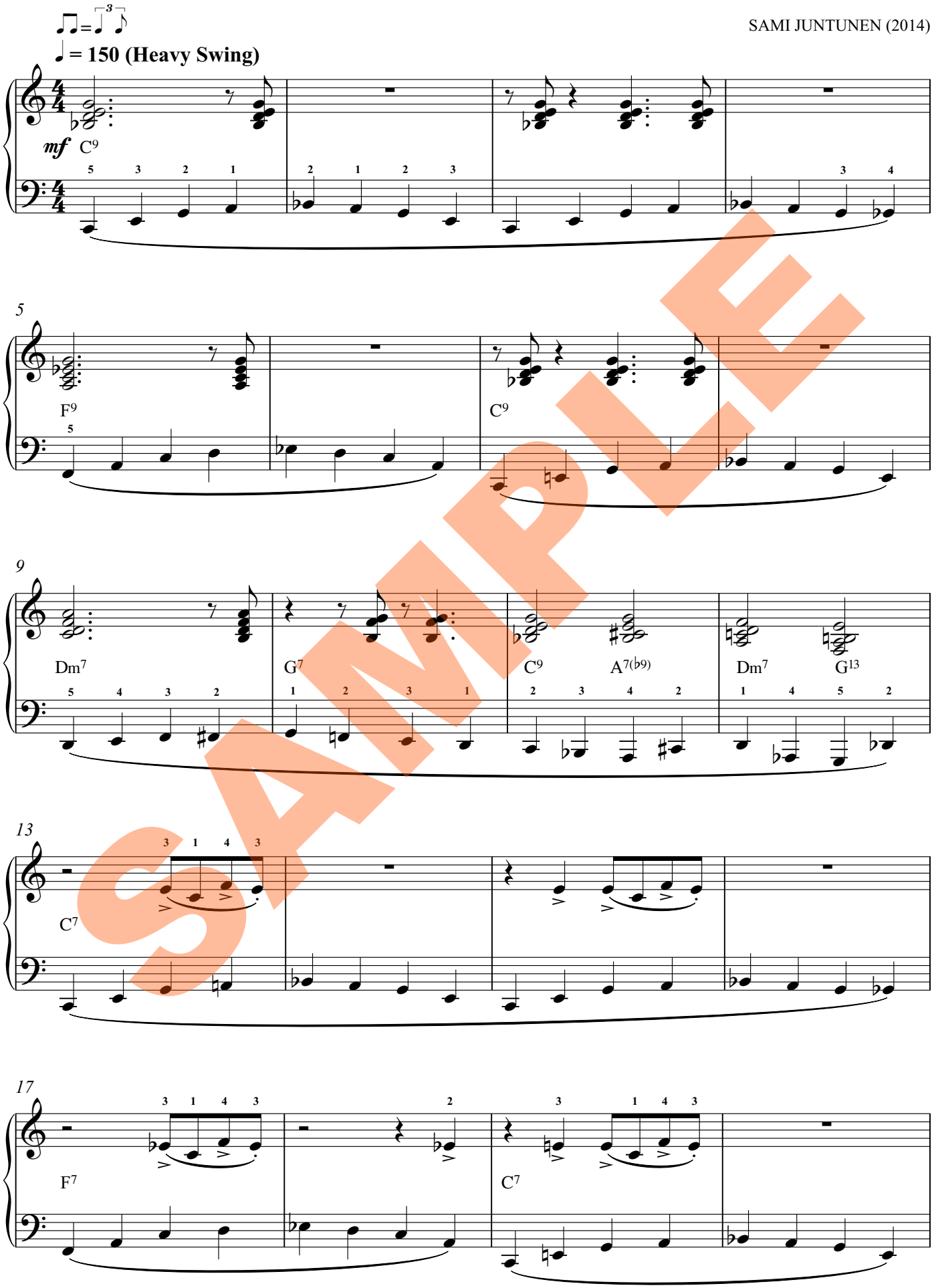

SAMPLE

© Fennica Gehrman Oy, Helsinki

Holy Land

SAMI JUNTUNEN (2014)

♩ = 60–80 (With reverence)

legato

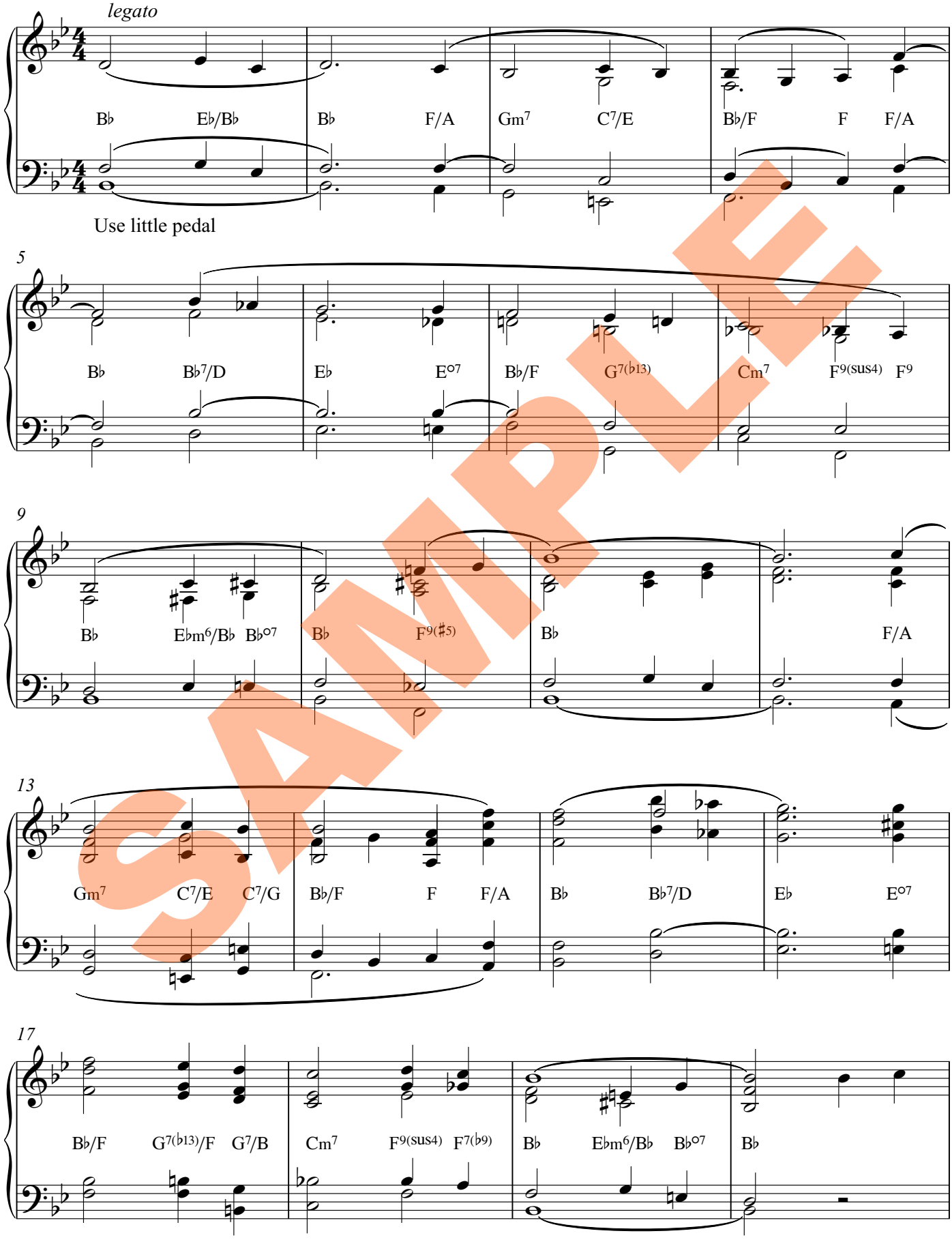

SAMPLE

© Fennica Gehrman Oy, Helsinki

Tuli jalkojen alla
Fire 'Neath Your Feet

SAMI JUNTUNEN (2014)

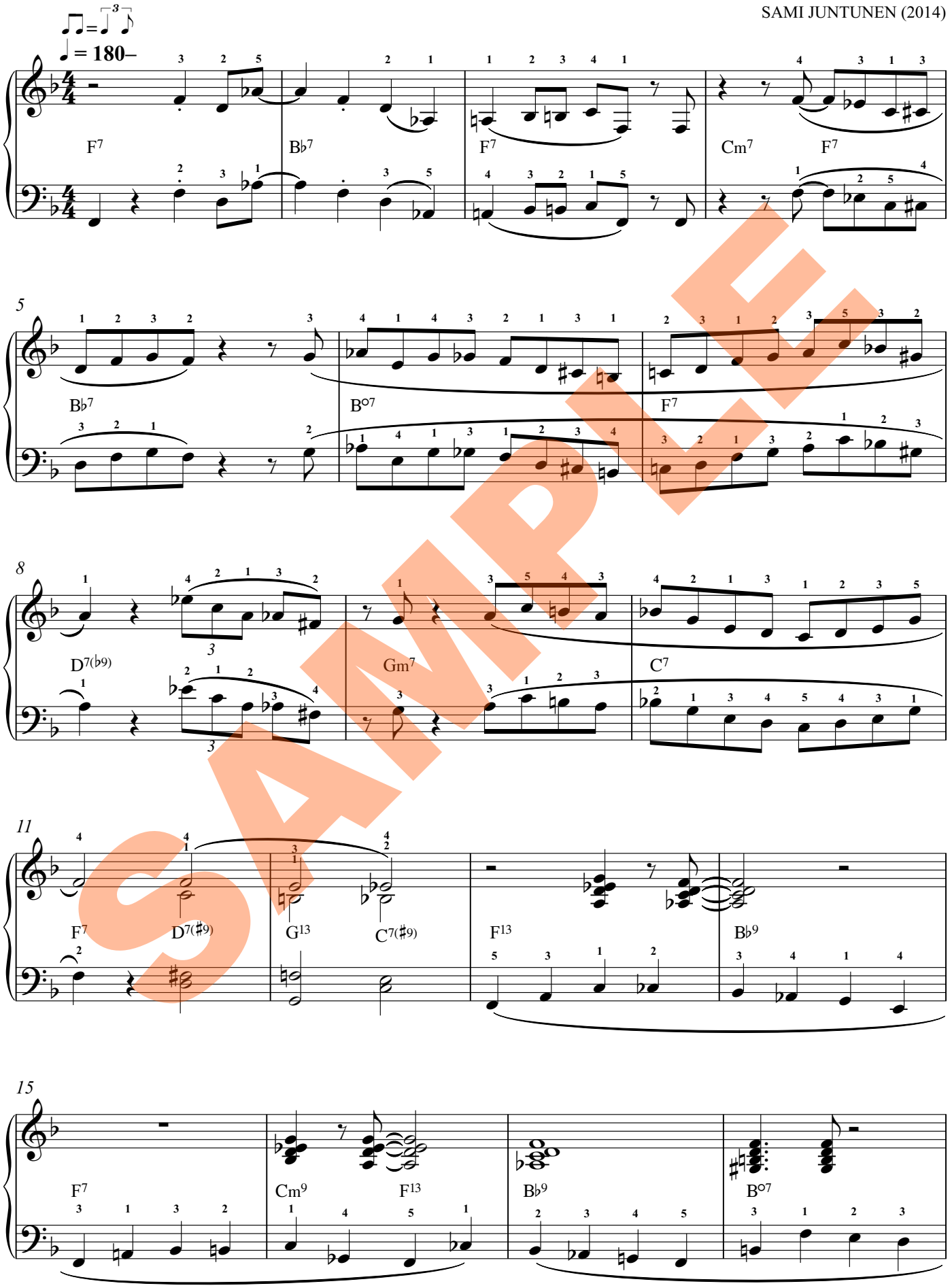

SAMPLE

© Fennica Gehrman Oy, Helsinki

Soulmoottori
Soul Motor

SAMI JUNTUNEN (2014)

♩ = 110 (Steady rolling)

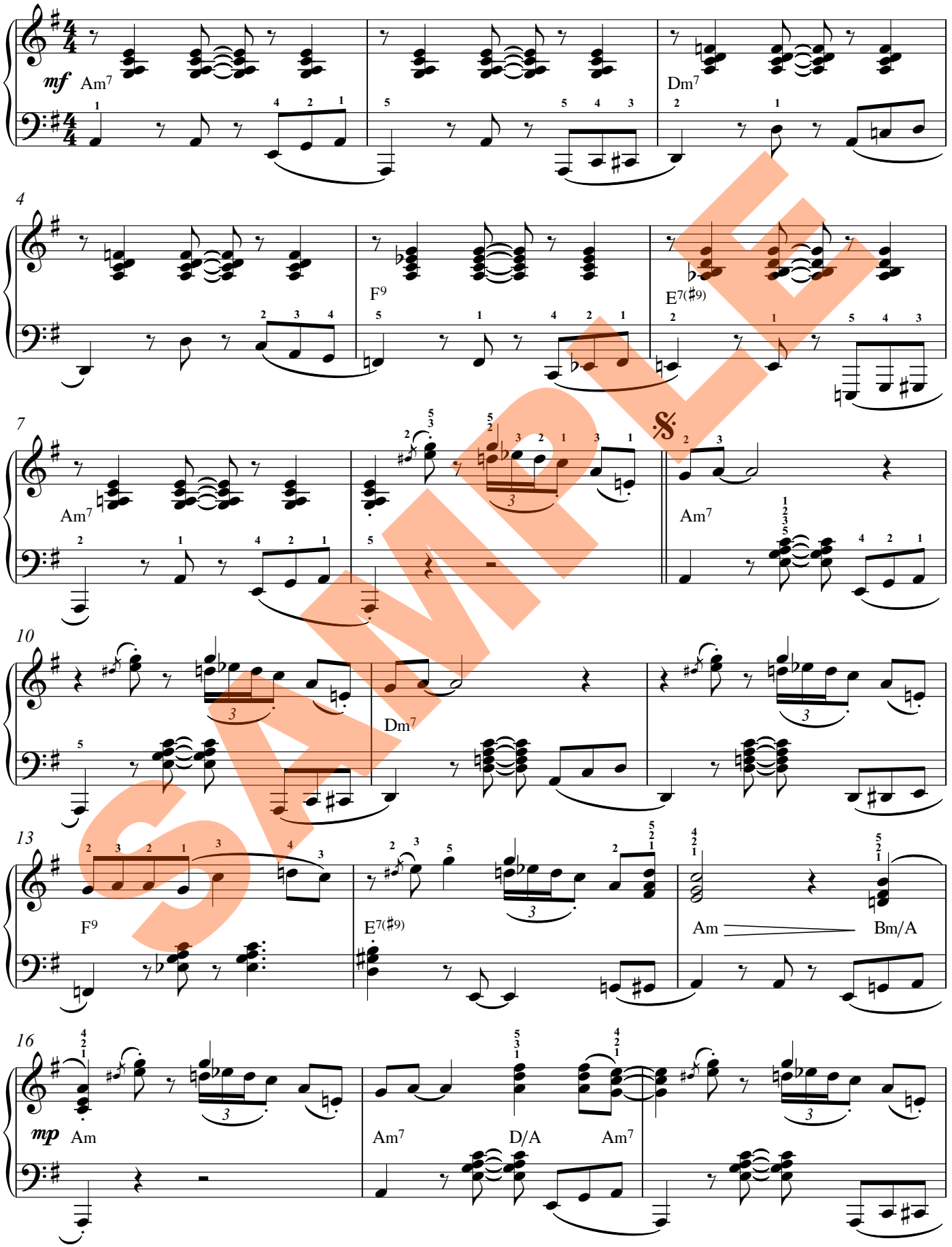

SAMPLE

© Fennica Gehrman Oy, Helsinki

Basistin funk

Bass Player's Funk

♩ = 100

Straight or triplet-based 16th note

SAMI JUNTUNEN (2015)

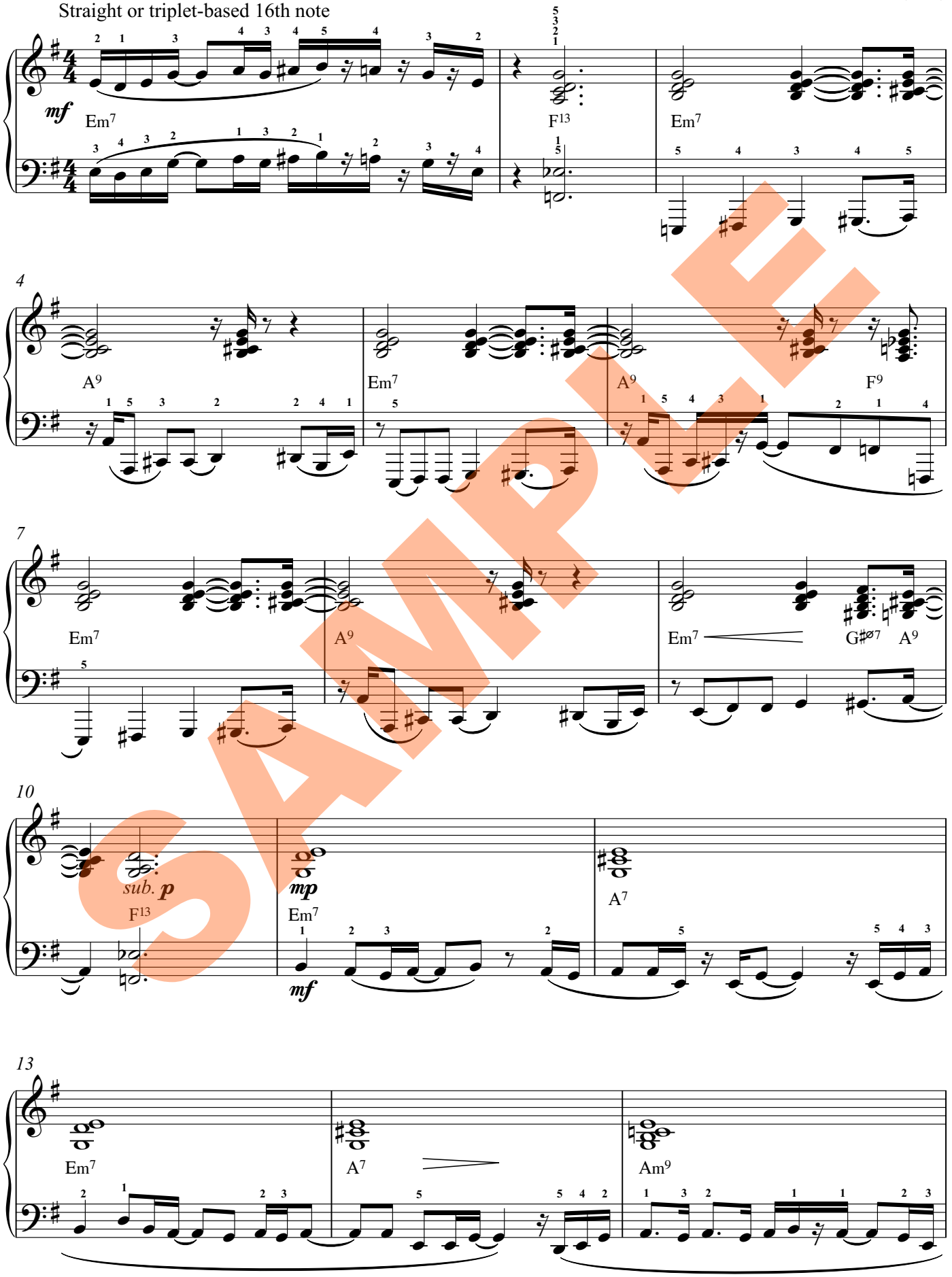

SAMPLE

© Fennica Gehrman Oy, Helsinki

Dancing Shoes

SAMI JUNTUNEN (2013)

♩ = 110–120 Disco groove

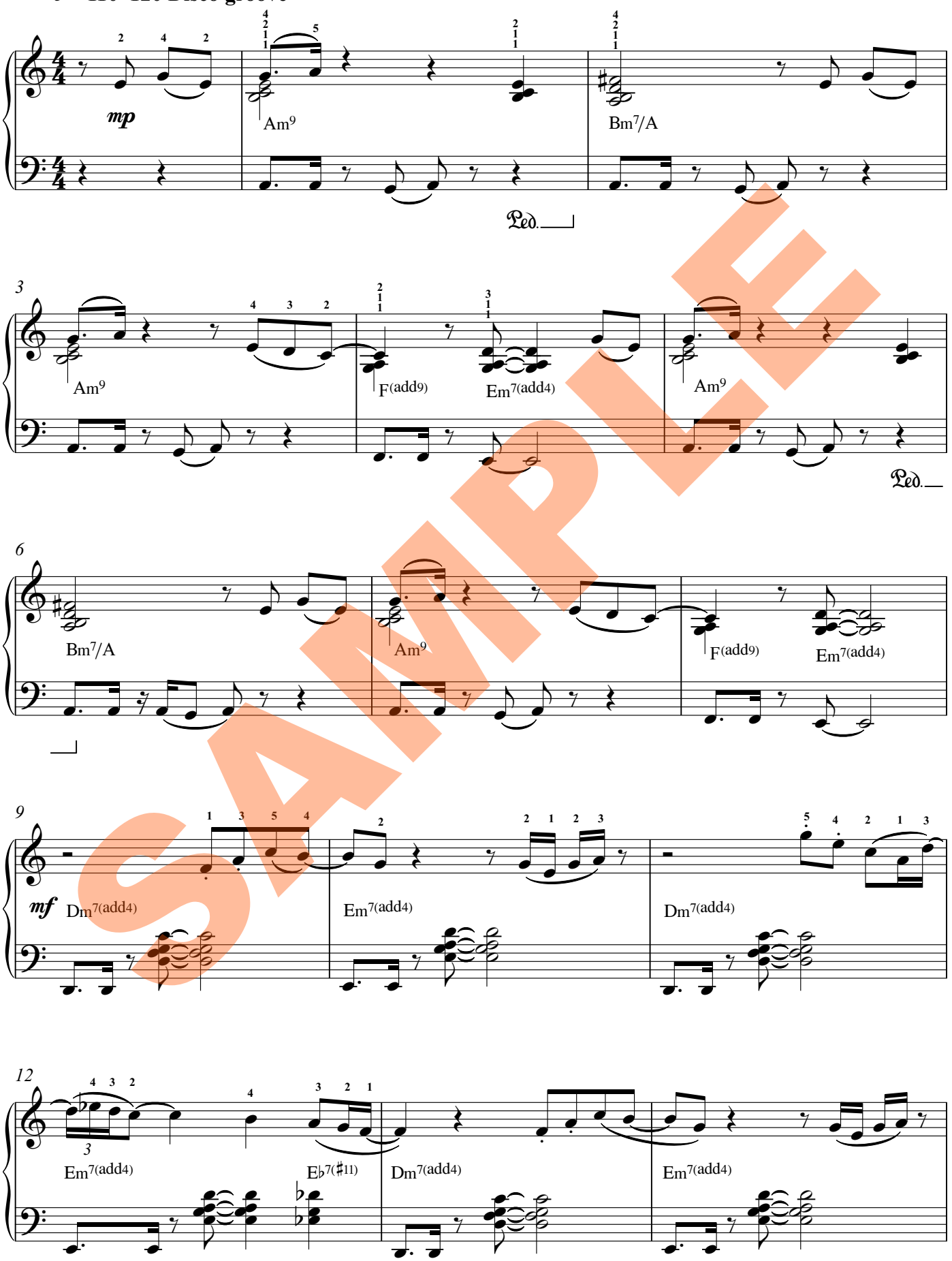

SAMPLE

R&B Ballad

SAMI JUNTUNEN (2014)

SAMPLE

© Fennica Gehrman Oy, Helsinki